

Op 1 januari 2003 werd het nieuwe Bouwbesluit van kracht en vervangt die uitgave van 1992. Dit artikel gaat in op de praktische uitvoerbaarheid van het Bouwbesluit voor agrarische bedrijfsgebouwen en met name op brandveiligheid, technische eisen, bezetting en compartimentering.

Bouwbesluit moeilijk toepasbaar voor **agra-sector**

Een brandcompartiment voor een gebruiksfunctie van een gebouw heeft bij nieuwbouw een gebruiksoverpervlakte van minder dan 1.000 m²

In het nieuwe Bouwbesluit staan voorschriften voor 12 hoofdgebruiksfuncties, waaronder industrie. Een industriefunctie is volgens het Bouwbesluit een gebruiksfunctie voor het bedrijfsmatig bewerken of opslaan van materialen en goederen, of voor agrarische doeleinden. Van een lichte industriefunctie is sprake als er activiteiten plaatsvinden, waarbij het verblijven van mensen een ondergeschikte rol speelt. De agrarische sector wordt niet specifiek genoemd. In het gehele Bouwbesluit is deze lichte industriefunctie niet verder omschreven.

PRAKTIJKBOEK

De lichte industriefunctie komt wel aan bod in het Praktijkboek Bouwbesluit 2003 waarin het Bouwbesluit wordt

toegelicht. Volgens het boek is een lichte industriefunctie een opslagloods, lattenloods voor het drogen van hout, koel- of vrieshuis, koeienstal of tuinbouwkas. Bovendien wordt een voorbeeld gegeven van een ruimte die is bestemd voor de opslag van aardappelen. Die mag dan worden aangemerkt als een lichte industriefunctie. Worden in diezelfde ruimte aardappels gesorteerd, waarbij voortdurend personeel aanwezig moet zijn, dan mag diezelfde ruimte niet worden aangemerkt als lichte industriefunctie. De reden is dat het verblijven van mensen in die ruimte geen ondergeschikte rol meer speelt.

KANTOOR

Onder het begrip kantoorfunctie wordt verstaan een gebruiksfunctie voor administratie. Er is een verschil tussen

kantoor- en computerruimte. Vaak zie je in bijvoorbeeld een rundveestal een computerruimte voor bijvoorbeeld de melkrobotcomputer aangegeven staan als kantoor. Maar in de omschrijving van kantoorfunctie staat dat een computerruimte geen kantoor hoeft te zijn.

BEZETTINGSGRAADKLASSE

Het Bouwbesluit werkt met bezettingsgraadklasse. Dit aspect is van belang bij de gebruiksveiligheid, brandveiligheid, gezondheid (luchtverversing) en bruikbaarheid. In nevenstaande tabel staan het vloeroppervlak aan gebruiksoverpervlakte

Technische eisen kantoor

- Verblifgebied tenminste 10 m², breedte vloeroppervlak minimaal 1,8 m en de hoogte minimaal 2,4 m
- Ventilatievoorzieningen: 1,3 dm³/s per m² voor een verblifgebied en 1 dm³/s per m² voor een verblifruimte. Om deze norm te halen dient een mechanische ventilatievoorziening worden aangebracht.
- Daglicht: voor daglicht geldt de norm van 2,5 % van een verblifgebied en 0,5 m² voor een verblifruimte.

Dit betekent dat een bepaald percentage daglicht in het kantoor aanwezig moet zijn. Bij de situering van een kantoor in een stal dient hier al rekening mee gehouden te worden. Als deze 'ruimte' geen kantoor maar computerruimte wordt genoemd dan valt deze ruimte evenals de rundveestal, onder de lichte industrie. Voor lichte industrie zijn voor ventilatievoorzieningen en daglichttoetreding geen minimale grenswaarden opgenomen in het Bouwbesluit.

Klasse	Vloeroppervlak aan GO pp	Rekenbezetting	Vloeroppervlak aan verblijfsgebied pp	Rekenbezetting
B1	≤ 2 m ²	1,2 m ²	≤ 1,3 m ²	0,8 m ²
B2	≥ 2 m ² en ≤ 5 m ²	3 m ²	≥ 1,3 ≤ 3,3 m ²	2 m ²
B3	≥ 5 m ² en ≤ 12 m ²	7,5 m ²	≥ 3,3 ≤ 8 m ²	5 m ²
B4	≥ 12 m ² en ≤ 30 m ²	18 m ²	≥ 8 ≤ 20 m ²	12 m ²
B5	≥ 30 m ²	45 m ²	≥ 20 m ²	30 m ²

(GO) per persoon en ook het vloeroppervlak aan verblijfsgebied per persoon. GO is geregeld in NEN 2580.

De GO kan berekend worden door:

- het bepalen van de gebruiksoppervlakten van de niet-gemeenschappelijke delen van de verschillende gebruiksfuncties waarvoor het gemeenschappelijke deel ten dienste staat;
- het bepalen van de gebruiksoppervlakte van het gemeenschappelijke deel, en de gebruiksoppervlakte van het niet-gemeenschappelijke deel vermeerderd met een evenredig deel van het gemeenschappelijke deel, bepaald naar rato van de gebruiksoppervlakte van de niet-gemeenschappelijke delen van de gebruiksfuncties.

Het verblijfsgebied is het gedeelte van een gebruiksfunctie met ten minste een verblijfsruimte, bestaande uit een of meer op dezelfde bouwlaag gelegen aan elkaar grenzende ruimten anders dan een toiletruimte, een badruimte, een technische ruimte of een verkeersruimte.

BEZETTINGSGRAAD

De aanvrager van een bouwvergunning bepaalt wat de bezettingsgraadklasse is van een verblijfsgebied en van een gebruiksoppervlakte van een gebouw. Toch mag hierbij geen lagere bezettingsgraad worden aangehouden dan op grond van het Bouwbesluit is toegestaan. De bezettingsgraadklasse waar ten minste van moet worden uitgegaan is bij de woonfunctie niet van toepassing, voor de industriefunctie is dat B5, voor de kantoorfunctie B4 en voor de overige gebruikersfunctie B5 (minimale bezettingsgraadklasse).

Het verschil tussen de klassen. Bij B5 is de loopafstand vanuit een punt in een verblijfsruimte naar de uitgang van een rookcompartiment 60 meter en bij B4 is dat 45 meter. Bij B3 dient een verlichtingsinstallatie van een verblijfsruimte

met een vloeroppervlakte die groter is dan 375 m² is aangesloten te zijn op een voorziening voor noodstroom. Voor B4 bedraagt deze oppervlakenorm 900 m² en bij B5 ≥ 900 m².

BRANDVEILIGHEID

Een rookcompartiment is een gedeelte van een of meer gebouwen dat bestemd als maximaal uitbreidingsgebied van rook. De definitie van brandcompartiment is een gedeelte van een of meer gebouwen bestemd als maximaal uitbreidingsgebied van een brand. Dit betekent dat een brandcompartiment meer dan één gebouw kan omvatten en geen besloten ruimte hoeft te zijn. Een subcompartiment staat niet in het Bouwbesluit, maar wel in het Praktijkboek en is als volgt omschreven: een subbrandcompartiment is een gedeelte van een brandcompartiment dat primair is bedoeld om slapende mensen te beschermen tegen brand vanuit een ander deel van dat compartiment.

LIMIET 1000 M²

Voor een woonfunctie in een woongebouw is een nieuwe eis dat de woningen in een brandcompartiment moeten liggen met een gebruiksoppervlakte van ten hoogste 1.000 m². Voor een brandcompartiment van niet tot bewoning bestemde gebruiksfuncties zijn concrete oppervlakten aangegeven. Bij nieuwbouw een gebruiksoppervlakte < 1.000 m² uitgezonderd een logiesfunctie en een celfunctie waarin zich een cel bevindt.

Een brandcompartiment voor een gebruiksfunctie van een gebouw heeft:

- bij nieuwbouw een gebruiksoppervlakte van < 1.000 m²
- bij een bestaande bouw een gebruiksoppervlakte:
 - < 3.000 m² voor een industriefunctie
 - en < 2.000 m² voor een andere gebruikersfunctie.

In het Bouwbesluit staan ruimten aan-

gegeven die niet in een brandcompartiment hoeven te liggen. Dit zijn onder meer badruimte, meterruimte en opstelplaats voor stooktoestel die niet is gelegen in stookruimte. En lichte industriefunctie die is bestemd voor het uitsluitend telen, kweken of opslaan van gewassen of daarmee vergelijkbare producten, met een permanente vuurbelasting: < 150 MJ/m² bij nieuwbouw en < 200 MJ/m² bij bestaande bouw.

PROBLEMEN

Maximaal 1.000 m² betekent dat een gebouw in afdelingen van genoemde grootte dient te worden verdeeld, die gescheiden worden (tot in de dakconstructie) door brandvertragende wanden. Dit zorgt voor praktische problemen zoals voersystemen bij pluimveestallen of centrale ventilatiekanalen in de varkenshouderij. De compartimenten mogen groter zijn dan de 1000 m² als de vuurbelasting voldoende laag is. Dat kan door gebruik te maken van het 'reken- en beslismodel brandcompartimentering'. Het model maakt een berekening van de hoeveelheid aanwezige brandbare materialen van een gebouw. Echter niet alle gemeenten accepteren het 'reken- en beslismodel'.

Conclusie

Het herziene Bouwbesluit is complex vanwege de leesbaarheid, de toegankelijkheid en de omvang. Het niet expliciet noemen van de agrarische sector zorgt ook voor de nodige onduidelijkheid. Dat te samen maakt dat het Bouwbesluit moeilijk toepasbaar is in de praktijk. De regels bij het verlenen van vergunningen door gemeenten worden nogal eens verschillend geïnterpreteerd. Het gevolg is dat gemeente X een vergunning kan afgeven, terwijl gemeente Y dezelfde aanvraag naast zich neerlegt. Overleg bij de overheid is gaande om tot uniformiteit te komen, zodat iedere gemeenten het Bouwbesluit hetzelfde interpreteert.
 Info: www.bouwbesluitonline.nl

K. Weren,
 DLV Bouw- en Adviesbureau